

Nabývání živnostenského oprávnění ku provozu určitého podniku, podmíněného koncesí, netvoří zvláštního předmětu družstevního podnikání.

Provozování hostinské živnosti jest s účelem bytového družstva neslučitelné.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, R I 1094/23.)

Žádost »Bytového družstva zřizenců a dělníků železničních v P., zapsané společenstvo s r. o.«, za zápis změny §u 1 stanov, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Navrhovaná změna stanov jest především nepřesná a nejasná, neboť § 1 stanov po vsunutí odstavce c) by zněl: »Účelem družstva jest, aby svým členům, pokud náleží k vrstvám méně zámožným výlučně neb aspoň převahou: a) b) c) nabývalo a provozovalo koncese a oprávnění živnostenské (na př. hostinské a ku prodeji jiných životních potřeb členů družstva) a užívalo jich výnosu ku potřebě lidovýchovných snah a péče o mládež členů družstva.« Míněno bylo patrně doplnění stanov v ten smysl, že družstvo jako takové může koncesí nabývat a provozovat oprávnění živnostenská atd. Leč i v tomto smyslu bylo by přiřčení odstavce c) k §u 1 stanov nepřípustné a tudíž i jeho zápisy v obchodní rejstřík. Obmyšlená změna stanov směřuje vlastně ku zřízení nového společenstevního útvaru, jenž vymyká se z rámce stanov, přijatých na valné hromadě dne 16. února a 27. března 1913, jež obsahují, nehledíc k předpisům správním, jen ustanovení, upravující hospodaření, směřující k dosazení účelu v §u 1 a) b) stanov vytknutého. Již tato nesrovnalost vadila by zápisu. Avšak prostě nabývání živnostenského oprávnění ku provozu určitého podniku, podmíněného koncesí netvoří, jak již prvý soud správně uvedl, zvláštní předmět družstevního podnikání. Pokud jde o provozování živnosti hostinské jest to s účelem bytového družstva neslučitelné, zvláště když znění nového odstavce c) připouští i výklad, že jedná se o provoz hostinské živnosti v nejširším slova smyslu, totiž závodu všeobecně přístupného, účelem svým na členy neobmezeného (slova: ».... užívalo jich výnosu....«), tudíž o podnik obchodní (čl. 271 čis. 1 obch. zák.), kdežto povaze bytového družstva ráz spekulární naprosto jest cizí.

Čís. 3386.

Soudní rozhodnutí mezi týměž věřitelem (vydražitelem) a dlužníkem v exekučním řízení ohledně nemovitosti nelze použiti v exekučním řízení o svrších vůči třetí osobě, jež nebyla účastněna na rozhodnutích v onom řízení.

Vydražiteli domu přísluší zákonné zástavní právo (§ 1101 obč. zák.) na svršky dlužníka, jenž zůstal ve vydraženém domě jako nájemník za

úplatu stanovenou dle §u 2 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n. Zástavní právo dle §u 1101 obč. zák. požívá přednosti před ostatními neprivilégovanými zástavními právy bez rozdílu, zda bylo jich nabyto teprve za trvání nájemního poměru či již před tím.

V řízení o rozvrhu výtěžku exekuční dražby nelze přisouditi proti dlužníku útraty.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, R I 12/24.)

Usnesením exekučního soudu ze dne 17. května 1923 bylo vydražiteli Josefu W-ovi povoleno, by vyklidil dlužnici Hildu K-ovou, a určena výše odškodného za používání bytu po udělení příklepu. Rozsudkem ze dne 18. června 1923 byla Hilda K-ová uznána povinnou zaplatiti 511 Kč 72 h odškodného. K rozvrhu výtěžku dražby svršků, vnesených do vydraženého domu, v exekuční věci vymáhajícího věřitele Jana H-a proti Hildě K-ové přihlásil Josef W. pohledávku 511 Kč 72 h v pořadí výsadním. Soud první stolice přikázal Josefu W-ovi přihlášenou pohledávku ve výsadním pořadí, rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že výtěžek, přikázaný prvým soudem na pohledávku Josefa W-a, přikázal vymáhajícímu věřiteli. **Důvody:** Prvý soudce má za to, že odškodné, o něž tu jde, požívá téhož výsadního zástavního práva na vnesených svršcích jako pohledávka z nájemného. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Zákonné zástavní právo dle §u 1101 obč. zák. jest zvláštní zákonnou výhodou pro pohledávku nájemného a nelze ji rozšiřovati na jiné nároky, hospodářsky podobné, na př. na nárok zaměstnavatele proti dělníku, jemuž ponechal jakožto část mzdy bezplatné používání bytu. Ostatně byla §em 2 zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 86 sb. z. a n. zavedena pro odškodné za používání bytu zvláštní právní ochrana, jež mohla při náležitém postupu vydražitele nahraditi zákonné zástavní právo. Vydražitel jest totiž oprávněn požadovati zaplacení odškodného předem, a odklad vyklizení, povolený dlužníku, pozbývá platnosti, neplatí-li dlužník včas.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, zamítl však návrh stěžovatelův na přiknutí útrat dovolacího rekursu.

Důvody:

Nelze sice přisvědčiti stěžovatelovu názoru, že ohledně jeho nároku jest věc rozsouzena a to nejen co do výše, nýbrž i co do právního důvodu nároku, poněvadž jak povolení zájemného popsání vnesených svršků, tak i rozsudek, jímž stěžovateli jeho pohledávka, zažalovaná jako nájemné, byla přiznána, nabyly právní moci. Poměr mezi dlužnicí a vydražitelem domu v exekučním řízení ohledně nemovitosti netýká se poměru dlužnice a vymáhajícího věřitele v exekučním řízení ohledně svršků, soudní rozhodnutí v onom poměru nemohou působiti na poměr druhý, pročez nelze v tomto případě mluvíti o věci právoplatně rozhodnuté mezi vydražitelem domu a vymáhajícím věřitelem v exekuci na svršky, který jest osobou třetí, nesúčastněnou na rozhodnutích, týkajících

se prvního poměru. Správným jest naproti tomu právní stanovisko stěžovatele, že mu pro jeho pohledávku usnesením ze dne 17. května 1923 dle §u 2 zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 86 sb. z. a n. určenou jako nájemné z bytu, obývaného dlužnicí v domě jím vydraženém a rozsudkem ze dne 18. června 1923 právoplatně přisouzenou, přísluší ve smyslu §u 1101 obč. zák. zákonné zástavní právo na vnesených svrších dlužnice. Tím, že udělením příklepu vlastnické právo dlužnice k vydraženému domu přešlo na vydražitele (stěžovatele), a že oním soudním usnesením určeno bylo ode dne příklepu za používání bytu v tomto domě dlužnicí n á j e m n é, vznikl mezi vydražitelem domu a dřívější majitelkou domu, Hildou K-ovou, právní poměr, jenž vykazuje veškeré náležitosti poměru nájemného, ježto dlužnice obývá v místnostech cizích, a za jich užívání platí určitý peníz, nedostatek smluvní vůle však jest nahrazen soudním usnesením. Jako pronajímateli bytu přísluší však stěžovateli zákonné právo zástavní na všech svrších dlužnice, které již při vzniku nájemního poměru byly v pronajatém bytě, po případě později tam byly vneseny (§ 1101 obč. zák.); toto zástavní právo požívá přednosti před ostatními neprivilegovanými právy zástavními bez rozdílu, zda bylo jich nabyto teprve za trvání nájemního poměru či již před tím. Odůvodněnému dovolacímu rekursu bylo proto vyhověno a rozhodnuto, jak se stalo. Návrhu stěžovatelovu na přiknutí útrat dovolacího rekursu nebylo lze vyhověti, protože řízení exekuční dražbou bylo skončeno, řízení rozvrhovací jest řízením, z povinnosti úřední konaným, podobným řízení konkursnímu, ve kterém nejde již o poměr mezi věřitelem a dlužníkem, nýbrž o rozdělení fondu, získaného exekuční dražbou a ve kterém tedy přisouzení útrat jest vyloučeno.

Čís. 3387.

Pojišťovací zákon ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák.

Opozdné oznámení pojistné příhody. Jest na pojistníku, by dokázal, že nestihá ho ani obmyslnost ani hrubá nedbalost, nebo že řádné a včasné neoznámení nemělo vlivu na zjištění příhody nebo škody. V pojišťovacích podmínkách nelze pojistníku přičítati i pouhé nedopatření v tomto směru.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, Rv I 1224/23.)

Žalobce domáhal se na žalované pojišťovně náhrady škody, kterou prý utrpěl krádežemi vloupáním, jež u něho spáchány byly v noci ze dne 6. na 7. dubna 1922, v noci ze 7. na 8. dubna 1922, v noci ze 4. na 5. května 1922 a konečně v červenci 1922. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, uznavše opodstatněnou námitku žalované, že žalobce neoznámil pojišťovně krádeže řádně a včas, takže podle článku 19. poj. smlouvy ztratil právo na plnění se strany pojišťovatelky.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.